HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

30 mai 2024*

„Recurs – Instrument de asistență pentru preaderare – Subvenții – Investigație a Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) – Sancțiuni administrative – Excludere de la procedurile de achiziții și de acordare de subvenții finanțate din bugetul general al Uniunii – Publicarea excluderii pe site-ul internet al Comisiei Europene – Proporționalitatea sancțiunilor – Omisiunea de a menționa lipsa unei hotărâri judecătorești definitive sau a unei decizii administrative definitive”

În cauza C-130/23 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 2 martie 2023,

Vialto Consulting Kft., cu sediul în Budapesta (Ungaria), reprezentată de S. Paliou și A. Skoulikis, dikigoroi,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de T. Adamopoulos, F. Behre și R. Pethke, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, domnul J. Passer (raportor) și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: greaca.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Vialto Consulting Kft. (denumită în continuare „Vialto”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 21 decembrie 2022, Vialto Consulting/Comisia (T-537/18, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2022:852), prin care acesta a respins acțiunea sa având ca obiect, pe de o parte, anularea deciziei finale a Comisiei Europene din 29 iunie 2018 prin care aceasta a exclus-o pe o durată de doi ani de la procedurile de achiziții publice, de la procedurile de acordare a subvențiilor, de la procedurile de instrumente financiare (pentru vehiculele de investiții dedicate și intermediarii financiari), de la procedurile de premii reglementate de Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului (JO 2012, L 298, p. 1) și de la procedurile de atribuire reglementate de Regulamentul (UE) 2015/323 al Consiliului din 2 martie 2015 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare (JO 2015, L 58, p. 17) și a dispus publicarea acestei excluderi pe site-ul său internet (denumită în continuare „decizia în litigiu”) și, pe de altă parte, repararea prejudiciului pe care l-ar fi suferit ca urmare a acestei decizii.

Cadrul juridic

2 Articolul 105a din Regulamentul nr. 966/2012, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) 2015/1929 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 octombrie 2015 (JO 2015, L 286, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 966/2012”), intitulat „Protecția intereselor financiare ale Uniunii prin intermediul detectării riscurilor și al impunerii de sancțiuni administrative”, prevedea la alineatul (1):

„Pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia instituie și operează un sistem de detectare timpurie și de excludere.

Scopul unui astfel de sistem este de a facilita:

[…]

(b) excluderea operatorilor economici care se află în una din situațiile de excludere enumerate la articolul 106 alineatul (1);

[…]”

3 Potrivit articolului 106 din Regulamentul nr. 966/2012:

„(1) Autoritatea contractantă exclude un operator economic de la participarea la proceduri de achiziții reglementate de prezentul regulament în cazul în care:

[…]

(e) operatorul economic prezintă deficiențe grave în respectarea principalelor obligații în executarea unui contract finanțat din bugetul Uniunii, ceea ce a dus la rezilierea anticipată a acestuia sau la aplicarea de clauze penale sau alte sancțiuni contractuale sau care au fost descoperite în urma verificărilor, auditurilor și anchetelor unui ordonator de credite, ale [Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF)] sau ale Curții de Conturi;

[…]

(2) În absența unei hotărâri definitive sau, după caz, a unei decizii administrative definitive în cazurile menționate la alineatul (1) literele (c), (d) și (f) sau în cazul menționat la alineatul (1) litera (e), autoritatea contractantă exclude un operator economic pe baza unei încadrări juridice preliminare a unui comportament menționat la literele respective, ținând cont de faptele stabilite sau de alte constatări incluse în recomandarea comitetului menționat la articolul 108.

[…]

Printre faptele și constatările menționate la primul paragraf se numără mai ales

(a) […] fapte stabilite în cadrul auditurilor sau anchetelor realizate de Curtea de Conturi, OLAF sau în cadrul unui audit intern sau în cadrul oricăror altor verificări, audituri sau controale efectuate sub responsabilitatea ordonatorului de credite;

[…]

(3) Orice decizie a autorității contractante adoptată în temeiul articolelor 106-108 sau, după caz, orice recomandare a comitetului menționat la articolul 108 se ia în conformitate cu principiul proporționalității, ținând cont în special de gravitatea situației, inclusiv de impactul asupra intereselor financiare și a imaginii Uniunii, de perioada scursă de la conduita relevantă, de durata și de caracterul repetitiv al acesteia, de premeditare sau de gradul de neglijență, de cuantumul limitat în discuție pentru alineatul (1) litera (b) de la prezentul articol sau de orice alte circumstanțe atenuante, precum măsura în care operatorul economic colaborează cu autoritatea competentă relevantă și contribuția acestuia la investigație recunoscută de autoritatea contractantă sau informarea cu privire la situația de excludere prin intermediul declarației menționate la alineatul (10) de la prezentul articol.

[…]

(16) Pentru a consolida, atunci când este necesar, efectul disuasiv al excluderii și/sau al sancțiunii financiare, Comisia, sub rezerva unei decizii a autorității contractante, publică pe site-ul său internet următoarele informații referitoare la excludere și, după caz, la sancțiunea financiară în cazurile menționate la alineatul (1) literele (c), (d), (e) și (f) de la prezentul articol:

(a) denumirea operatorului economic în cauză;

(b) situația de excludere, prin trimitere la alineatul (1) al prezentului articol;

(c) durata excluderii și/sau cuantumul sancțiunii financiare.

În cazul adoptării unei decizii privind excluderea și/sau sancțiunea financiară pe baza încadrării preliminare menționate la alineatul (2) al prezentului articol, informarea indică faptul că nu există o hotărâre definitivă sau, după caz, o decizie administrativă definitivă în acest sens. În cazurile respective, informațiile privind orice cale de atac, situația și rezultatul acestora, precum și orice decizie revizuită a autorității contractante se publică fără întârziere. În cazul în care s-a impus o sancțiune financiară, informarea indică, de asemenea, dacă sancțiunea a fost plătită.

[…]

(17) Informațiile menționate la alineatul (16) al prezentului articol nu se publică în niciuna dintre următoarele situații:

[…]

(b) în cazul în care publicarea ar produce pagube disproporționate operatorului economic în cauză sau ar fi disproporționată în alt mod, pe baza criteriilor de proporționalitate stabilite la alineatul (3) al prezentului articol și a cuantumului sancțiunii financiare;

[…]”

4 Considerentul (21) al Regulamentului 2015/1929 enunță:

„Este important să se poată consolida efectul disuasiv obținut prin excludere și prin sancțiunea financiară. În acest sens, efectul disuasiv ar trebui consolidat prin posibilitatea de a publica informațiile referitoare la excludere și/sau la sancțiunea financiară, cu respectarea deplină a cerințelor privind protecția datelor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 45/2001 [din 18 decembrie 2000 al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO 2001, L 8, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 30, p. 142)] și în Directiva 95/46/CE [din 24 octombrie 1995 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (JO 1995, L 281, p. 31, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 10)] Acest lucru ar trebui să contribuie la asigurarea nerepetării respectivului comportament. Din motive de securitate juridică și în conformitate cu principiul proporționalității, ar trebui specificat în ce situații nu ar trebui să aibă loc o publicare. În evaluarea sa, autoritatea contractantă ar trebui să țină cont de eventualele recomandări din partea comitetului. În ceea ce privește persoanele fizice, datele cu caracter personal ar trebui să fie publicate doar în cazuri excepționale, justificate de gravitatea comportamentului sau de impactul acestuia asupra intereselor financiare ale Uniunii.”

Istoricul cauzei

5 Istoricul litigiului a fost prezentat de Tribunal la punctele 2-22 din hotărârea atacată și, în scopul prezentei proceduri, poate fi rezumat după cum urmează.

6 Recurenta este o societate de drept maghiar, care furnizează servicii de consultanță unor întreprinderi și unor entități care aparțin sectoarelor privat și public.

7 În temeiul articolului 1 din Regulamentul (CE) nr. 1085/2006 al Consiliului din 17 iulie 2006 de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA) (JO 2006, L 210, p. 82, Ediție specială, 11/vol. 47, p. 134), Uniunea Europeană asistă țările menționate în anexele I și II la acest regulament, printre care figurează Republica Turcia, să se alinieze progresiv la normele și politicile Uniunii Europene, inclusiv, după caz, la acquis-ul Uniunii, în vederea aderării. Articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 718/2007 al Comisiei din 12 iunie 2007 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1085/2006 (JO 2007, L 170, p. 1) prevede, cu titlu de principii generale de punere în aplicare a asistenței, că Comisia încredințează gestionarea anumitor acțiuni țării beneficiare, păstrând însă responsabilitatea finală pentru execuția generală a bugetului. Gestionarea descentralizată cuprinde cel puțin licitațiile, atribuirea contractelor și plățile.

8 Comisia a încheiat un acord-cadru cu Republica Turcia care definește în mod general normele de cooperare privind asistența acordată prin IPA, precum și un acord de finanțare. Structura de execuție desemnată, în sensul articolului 21 din Regulamentul nr. 718/2007, era *Central Finance and Contracts Unit* (CFCU). Unul dintre proiectele finanțate în cadrul acestei convenții era proiectul TR2010/0311.01 „*Digitization of Land Parcel Identification System*” (digitalizarea sistemului de identificare a parcelelor agricole). Acesta din urmă a fost finanțat cu aproximativ 37 de milioane de euro și avea trei componente. A treia componentă a fost executată în cadrul unui contract de achiziții publice de servicii încheiat la 19 septembrie 2014 între CFCU și un consorțiu constituit din cinci participanți, printre care și recurenta, și coordonat de Agrotec SpA prin contractul de prestări de servicii cu numărul de referință TR2010/0311.01-02/001.

9 În urma deschiderii unei investigații ca urmare a unor suspiciuni de acte de corupție sau de fraudă săvârșite în legătură cu acest proiect, în temeiul articolului 3 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO 2013, L 248, p. 1), OLAF a decis să efectueze verificări în birourile recurentei.

10 Cu ocazia unei verificări efectuate între 12 și 14 aprilie 2016, s-a arătat că recurenta refuzase să furnizeze OLAF anumite informații.

11 În urma încheierii investigației OLAF, CFCU a informat Agrotec cu privire la aceasta, precum și cu privire la concluzia acestui oficiu potrivit căreia recurenta încălcase articolul 25 din condițiile generale ale contractului de prestări de servicii menționat la punctul 8 din prezenta hotărâre. CFCU a informat de asemenea Agrotec cu privire la decizia sa de a o exclude pe recurentă din contractul menționat, sub toate aspectele sale, și de a continua executarea contractului respectiv. În consecință, aceasta a solicitat Agrotec să întrerupă imediat activitățile recurentei, cu începere de la 11 noiembrie 2016, și să adopte măsurile necesare pentru retragerea acesteia din urmă din consorțiu, și anume redactarea unui addendum la același contract.

12 Prin decizia în litigiu, notificată recurentei la 4 iulie 2018, Comisia a decis excluderea sa pentru o durată de doi ani din procedurile de achiziții publice, de acordare de subvenții și de instrumente financiare finanțate din bugetul general al Uniunii și din cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare, în temeiul Regulamentului 2015/323, precum și înscrierea sa pentru o perioadă de doi ani în sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES), instituit prin articolul 108 alineatul (1) din Regulamentul nr. 966/2012.

13 Reiese din dosarul prezentat Curții că, potrivit considerentului (77) al deciziei în litigiu, excluderea era justificată ținând seama de gravitatea situației, care rezultă din faptul că Vialto a împiedicat OLAF să își desfășoare investigația și să verifice dacă acuzațiile de fraudă și/sau corupție erau dovedite, precum și din dovada încălcării de către Vialto, în sensul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul nr. 966/2012, a uneia dintre principalele sale obligații în executarea contractului, întrucât a recunoscut în mod explicit în observațiile către comitetul menționat la articolul 108 din Regulamentul nr. 966/2012 că refuză să acorde OLAF accesul la datele solicitate.

14 În plus, Comisia a decis publicarea sancțiunii de excludere pe site-ul său internet, în temeiul articolului 106 alineatul (16) din Regulamentul nr. 966/2012. Reiese din dosarul prezentat Curții că, potrivit considerentului (80) al deciziei în litigiu, măsura de publicare era justificată de faptul că Vialto a împiedicat OLAF să își desfășoare investigația și că această încălcare gravă a obligațiilor contractuale esențiale nu a permis protecția intereselor financiare ale Uniunii.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

15 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 13 septembrie 2018, Vialto a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu, precum și repararea prejudiciului său material și moral. În susținerea acestei acțiuni, Vialto a invocat cinci motive.

16 Primul motiv era întemeiat pe încălcarea obligației de motivare a Comisiei. Al doilea motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO 1996, L 292, p. 2, Ediție specială, 9/vol. 2, p. 24). Al treilea motiv era întemeiat pe încălcarea dreptului la bună administrare. Al patrulea motiv era întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime. În sfârșit, al cincilea motiv era întemeiat pe o încălcare a principiului proporționalității.

17 Tribunalul a respins toate aceste motive ca fiind nefondate. În consecință, Tribunalul a respins de asemenea concluziile în despăgubire formulate de Vialto, întrucât acestea se întemeiau pe aceleași nelegalități precum cele invocate în susținerea concluziilor în anulare pe care le-a respins.

18 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins, așadar, acțiunea în totalitate.

Concluziile părților

19 Prin recursul formulat, Vialto solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate și

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

20 Comisia solicită Curții:

– respingerea în totalitate a recursului ca fiind vădit nefondat și

– obligarea Vialto la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

21 În susținerea recursului, recurenta invocă trei motive, întemeiate, primele două, pe erori de drept și pe o denaturare a faptelor în cadrul analizei de către Tribunal a existenței unei încălcări a principiului proporționalității și, al treilea, pe o eroare de drept privind respingerea concluziilor în despăgubire.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

22 Prin intermediul primului motiv, Vialto reproșează Tribunalului că, la punctele 160, 164, 175, 177 și 182 din hotărârea atacată, a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că măsura publicării excluderii de la finanțarea de către Uniune pe site-ul internet al Comisiei era adecvată pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii.

23 În special, pe de o parte, Vialto arată că Tribunalul a săvârșit o eroare atunci când a decis că această măsură respecta principiul proporționalității în pofida lipsei unei motivări specifice și distincte în raport cu motivarea care justifică sancțiunea excluderii, și anume gravitatea încălcării săvârșite. Deși Tribunalul ar fi admis că măsura de publicare trebuia să facă obiectul unei analize de proporționalitate independente de cea efectuată pentru sancțiunea de excludere, acesta nu ar fi apreciat faptul că motivarea Comisiei care însoțește decizia privind măsura de publicare a excluderii nu era diferită de motivarea privind sancțiunea de excludere și că aceasta nu era specială.

24 În plus, Vialto contestă caracterul adecvat al măsurii de publicare pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii. O astfel de publicare pe site-ul internet al Comisiei nu ar aduce nicidecum beneficii intereselor financiare ale Uniunii, ci ar avea drept unică funcție să descurajeze terții care contractează cu Comisia de la o eventuală încălcare a normelor.

25 În sfârșit, Vialto contestă motivul hotărârii atacate care figurează la punctul 182 din aceasta, în care Tribunalul a concluzionat, în ceea ce privește măsura de publicare, că nimic nu permitea să se considere că aceasta încălca principiul proporționalității pentru simplul motiv că urmărea să protejeze același obiectiv legitim. Această apreciere nu ar fi motivată, iar faptul că atât sancțiunea de excludere, cât și măsura de publicare sunt susceptibile să vizeze același obiectiv legitim general nu ar face ca măsura de publicare să fie în mod automat conformă cu principiul proporționalității.

26 Pe de altă parte, Vialto arată că Tribunalul a denaturat faptele în ceea ce privește identificarea unor elemente care justifică în mod distinct sancțiunea de excludere și măsura de publicare. În special, Tribunalul ar fi admis, la punctul 175 din hotărârea atacată, că decizia în litigiu nu a operat o distincție strictă între elementele care justifică sancțiunea de excludere și cele care justifică măsura de publicare, înainte de a considera că aceasta nu determina în mod necesar o confuzie între cele două motivări care justificau aceste măsuri, susceptibilă să aducă atingere principiului proporționalității. Or, din considerentele (77) și (80) ale deciziei în litigiu ar reieși că cele două motivări erau identice. Controlul jurisdicțional al respectării principiului proporționalității și al cerinței prevăzute la articolul 106 alineatul (16) din Regulamentul nr. 966/2012 ar face necesară identificarea motivării care să permită justificarea, pe lângă excluderea de la procedurile de achiziții publice, a adoptării măsurii suplimentare de publicare.

27 Comisia solicită respingerea primului motiv ca fiind vădit nefondat.

Aprecierea Curții

28 În primul rând, trebuie amintit că, în temeiul articolului 106 alineatul (16) din Regulamentul nr. 966/2012, pentru a consolida, atunci când este necesar, efectul disuasiv al excluderii și/sau al sancțiunii financiare, Comisia, sub rezerva unei decizii a autorității contractante, publică pe site-ul său internet informațiile referitoare la excludere și, după caz, la sancțiunea financiară.

29 Trebuie să se constate că reiese cu claritate din modul de redactare a acestei dispoziții că sancțiunea excluderii și măsura de publicare sunt două măsuri distincte și că Comisia poate adopta măsura publicării atunci când consideră că acest lucru este necesar pentru a consolida efectul disuasiv al sancțiunii de excludere a unui operator economic de la participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice.

30 Această interpretare este confirmată de considerentul (21) al Regulamentului 2015/1929, din care reiese în esență că intenția legiuitorului Uniunii a fost de a consolida efectul disuasiv al sancțiunii de excludere și al sancțiunii financiare prin prevederea posibilității de a publica informațiile referitoare la excludere, o asemenea măsură putând contribui la asigurarea nerepetării respectivului comportament.

31 Prin urmare, Tribunalul a considerat în mod întemeiat în esență, la punctul 171 din hotărârea atacată, că, deși aceste două măsuri nu sunt echivalente în ceea ce privește efectele lor, sancțiunea de excludere fiind în principal punitivă, în timp ce măsura de publicare urmărește mai mult un obiectiv de descurajare și de prevenire, ele rămân totuși complementare întrucât sunt orientate către același obiectiv de a determina toate persoanele interesate să renunțe la o eventuală încălcare a normelor.

32 În al doilea rând, în ceea ce privește critica întemeiată pe lipsa unei motivări specifice și distincte care să justifice măsura publicării în raport cu motivarea care justifică sancțiunea de excludere, trebuie amintit că obligația de motivare care revine instituțiilor implică, potrivit unei jurisprudențe consacrate, ca, în conformitate cu articolul 296 al doilea paragraf TFUE, instituția în cauză să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul care stă la baza actului pe care îl adoptă, astfel încât să dea posibilitatea, pe de o parte, persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate pentru a-și valorifica drepturile și, pe de altă parte, instanței să își exercite controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 martie 2017, Viasat Broadcasting UK/Comisia, C-660/15 P, EU:C:2017:178, punctul 43 și jurisprudența citată).

33 Așa cum a amintit în mod întemeiat Tribunalul la punctul 64 din hotărârea atacată, motivarea nu trebuie să fie în mod necesar exhaustivă, cu condiția să fie suficientă, situație care se regăsește atunci când instituția în cauză expune situația de fapt și considerațiile juridice care prezintă o importanță esențială în economia deciziei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost și La Poste/UFEX și alții, C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 96, precum și Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 169).

34 În speță, reiese din considerentul (80) al deciziei în litigiu că publicarea era justificată de faptul că Vialto a împiedicat OLAF să își desfășoare investigația și că această încălcare gravă a obligațiilor contractuale esențiale a adus atingere protecției intereselor financiare ale Uniunii.

35 Așa cum a arătat Tribunalul la punctul 175 din hotărârea atacată, acest considerent arată în mod clar în ce mod măsura de publicare pare a fi justificată. Prin urmare, Tribunalul a putut decide în mod valabil că faptul că decizia în litigiu nu a făcut o distincție strictă între elementele care justifică sancțiunea de excludere și cele care justifică măsura de publicare nu era în sine suficient pentru a considera că a existat o confuzie între cele două motivări care justificau aceste măsuri, susceptibilă să aducă atingere principiului proporționalității.

36 În al treilea rând, Vialto invocă de asemenea existența unei contradicții între punctele 175 și 173 din hotărârea atacată, întrucât Tribunalul a precizat, la acest din urmă punct, că măsura de publicare trebuia să facă obiectul unei analize de proporționalitate independente de cea efectuată pentru sancțiunea de excludere, chiar dacă faptele aflate la originea acestor două măsuri puteau fi comune și studiate concomitent.

37 În această privință, trebuie amintit, astfel cum a procedat Tribunalul la punctul 172 din hotărârea atacată, că articolul 106 alineatul (17) litera (b) din Regulamentul nr. 966/2012 prevede că „[i]nformațiile menționate la alineatul (16) al prezentului articol nu se publică […] în cazul în care publicarea ar produce pagube disproporționate operatorului economic în cauză sau ar fi disproporționată în alt mod, pe baza criteriilor de proporționalitate stabilite la alineatul (3) al prezentului articol”.

38 Or, criteriile de proporționalitate prevăzute la articolul 106 alineatul (3) din acest regulament privesc deciziile privind excluderea și/sau sancțiunea financiară.

39 Prin urmare, din articolul 106 alineatul (17) litera (b) din Regulamentul nr. 966/2012 nu reiese că analiza proporționalității măsurii de publicare ar trebui să privească în mod necesar elemente diferite de cele luate în considerare în scopul analizei referitoare la proporționalitatea sancțiunii de excludere. Dimpotrivă, această dispoziție face trimitere, în scopul analizei proporționalității măsurii de publicare, în special la criteriile de proporționalitate referitoare la sancțiunea de excludere. Astfel, simplul fapt că, în esență, aceleași motive sunt invocate pentru a justifica cele două tipuri de măsuri nu constituie în sine o încălcare a principiului proporționalității, cu condiția ca fiecare dintre aceste măsuri să facă obiectul unei justificări, precum în speță.

40 În al patrulea rând, în ceea ce privește caracterul adecvat al măsurii de publicare pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii, este necesar să se arate că articolul 105a din acest regulament prevede la alineatul (1) că, pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia instituie și operează un sistem de detectare timpurie și de excludere. Obiectivul acestui sistem este în special facilitarea excluderii operatorilor economici care se află în una dintre situațiile de excludere enumerate la articolul 106 alineatul (1) din regulamentul menționat.

41 Este adevărat că din modul de redactare a articolului 105a din Regulamentul nr. 966/2012 rezultă că sancțiunea de excludere urmărește să protejeze interesele financiare ale Uniunii, fără ca această dispoziție să facă referire la măsura de publicare ca o măsură care urmărește același obiectiv.

42 Cu toate acestea, trebuie amintit, așa cum reiese din cuprinsul punctului 31 din prezenta hotărâre, că aceste două tipuri de măsuri sunt complementare. În plus și mai ales, consolidarea efectului disuasiv al sancțiunii de excludere și al sancțiunii financiare prin publicarea informațiilor referitoare la excludere urmărește de asemenea, în cele din urmă, obiectivul de protecție a intereselor financiare ale Uniunii. Astfel, o asemenea măsură de publicare, în măsura în care

urmărește ca operatorii economici să nu își încalce obligațiile în executarea contractelor finanțate din bugetul Uniunii, contribuie în mod vădit la urmărirea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale acesteia.

43 Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a constatat caracterul adecvat al măsurii de publicare pentru atingerea obiectivului de protecție a intereselor financiare ale Uniunii.

44 În al cincilea rând, Vialto arată că Tribunalul a denaturat faptele în ceea ce privește identificarea unor elemente care justifică, în mod distinct, sancțiunea de excludere și măsura de publicare prin faptul că a recunoscut, la punctul 175 din hotărârea atacată, că decizia în litigiu nu a făcut distincție între elementele care justifică sancțiunea de excludere, pe de o parte, și măsura de publicare, pe de altă parte, pentru a ajunge la concluzia că aceasta nu determina în mod necesar o confuzie între cele două motivări care justifică aceste măsuri, susceptibilă să aducă atingere principiului proporționalității.

45 În această privință, trebuie amintit că din cuprinsul punctului 39 din prezenta hotărâre rezultă că Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat, la punctul 175 din hotărârea atacată, că faptul că decizia în litigiu nu a efectuat o distincție strictă între elementele care justifică excluderea și cele care justifică publicarea nu este în sine suficient pentru a considera că a existat o confuzie între cele două motivări care justifică aceste măsuri, susceptibilă să aducă atingere principiului proporționalității.

46 În consecință, în măsura în care critica întemeiată pe denaturare nu este susceptibilă să repună în discuție temeinicia hotărârii atacate, este necesar să se constate că acest argument este inoperant.

47 Din ansamblul acestor elemente reiese că primul motiv trebuie respins ca fiind în parte nefondat și în parte inoperant.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

48 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Vialto arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la punctele 183-186 din hotărârea atacată atunci când a considerat că lipsa unei precizări cu privire la inexistența unei hotărâri sau a unei decizii administrative definitive care o privește în publicarea excluderii pe site-ul internet al Comisiei era conformă cu cerințele prevăzute la articolul 106 alineatul (16) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 966/2012.

49 În primul rând, lipsa menționării în această publicare a inexistenței unei hotărâri judecătorești sau a unei decizii administrative definitive ar constitui o încălcare a unei norme fundamentale de procedură. Astfel, ar fi vorba despre o cerință clară și necondiționată care are drept scop informarea terților și a cărei încălcare îi induce în eroare. Așadar, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că încălcarea acestei formalități nu avusese un efect prejudiciabil asupra situației juridice și materiale a societății Vialto.

50 În al doilea rând, Vialto contestă aplicarea prin analogie, la punctul 183 din hotărârea atacată, a Hotărârii din 11 septembrie 2014, Gold East Paper și Gold Huasheng Paper/Consiliul (T-443/11, EU:T:2014:774, punctul 98), privind nerespectarea unei norme referitoare la consultarea unui comitet.

51 În al treilea rând, constatarea de către Tribunal, la punctul 185 din hotărârea atacată, potrivit căreia omisiunea menționată la punctul 49 din prezenta hotărâre a fost reparată de Comisie la 24 octombrie 2018 nu ar trebui să fie un element determinant în aprecierea sa referitoare la existența unei încălcări a dispoziției în cauză. Legalitatea actului Uniunii ar trebui examinată în raport cu elementele materiale și juridice existente la momentul adoptării sale.

52 Comisia solicită respingerea celui de al doilea motiv ca fiind vădit nefondat.

Aprecierea Curții

53 Articolul 106 alineatul (16) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 966/2012 impune în esență ca publicarea referitoare la sancțiunea de excludere să precizeze că nu a existat o hotărâre definitivă sau o decizie administrativă definitivă în privința operatorului economic în cauză. Într-un asemenea caz, această informație trebuie completată cu cele referitoare la orice căi de atac, situația și rezultatul acestora, precum și la orice decizie revizuită a autorității contractante.

54 Vialto arată că lipsa acestei mențiuni constituie o încălcare a unor norme fundamentale de procedură, care are ca efect afectarea situației sale juridice și materiale.

55 Potrivit jurisprudenței Curții, nerespectarea normelor de procedură referitoare la adoptarea unui act cauzator de prejudiciu constituie o încălcare a unor norme fundamentale de procedură și, în cazul în care instanța Uniunii constată în cadrul examinării actului în cauză că acesta nu a fost adoptat în mod legal, ea trebuie să adopte măsurile necesare ca urmare a încălcării unei norme fundamentale de procedură și să anuleze, în consecință, actul afectat de un astfel de viciu (Hotărârea din 20 septembrie 2017, Tilly-Sabco/Comisia, C-183/16 P, EU:C:2017:704, punctul 115 și jurisprudența citată).

56 În această privință, este necesar să se constate că lipsa menționării în publicarea pe site-ul internet al Comisiei a faptului că Vialto nu a făcut obiectul unei hotărâri definitive sau al unei decizii administrative definitive nu are legătură cu procedura de adoptare a deciziei de publicare a excluderii de către Comisie, ci constituie un fapt ulterior adoptării acestei decizii.

57 În speță, nu măsura publicării ca atare face obiectul acțiunii în anulare, ci decizia în litigiu. Aceasta din urmă prevede în mod expres, la articolul 2, că publicarea trebuie să menționeze lipsa unei hotărâri definitive. Prin urmare, decizia respectivă nu este afectată de nicio nelegalitate și nu există nicio eroare în adoptarea deciziei în litigiu.

58 În consecință, Tribunalul a statuat în mod întemeiat, la punctul 184 din hotărârea atacată, că nu se poate considera că această lipsă a mențiunii a adus atingere situației juridice și materiale a Vialto și că aceasta nu constituia o încălcare a unei norme fundamentale de procedură. Astfel, lipsa mențiunii respective nu poate avea incidență asupra legalității deciziei de publicare a excluderii.

59 În ceea ce privește rectificarea ulterioară a omisiunii Comisiei, din hotărârea atacată reiese că motivul care figurează la punctul 185 din hotărârea atacată, introdus prin locuțiunea adverbială „în plus”, are un caracter neesențial în raport cu constatarea care figurează la punctul 184 din această hotărâre.

60 Prin urmare, critica întemeiată pe existența unei rectificări ulterioare adoptării deciziei în litigiu trebuie înlăturată ca inoperantă.

61 În consecință, al doilea motiv trebuie să fie respins ca fiind în parte nefondat și în parte inoperant.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

62 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Vialto susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în măsura în care a considerat, la punctele 194-196 din hotărârea atacată, că nu era îndeplinită condiția privind nelegalitatea comportamentului reproșat Comisiei. Or, erorile de drept care afectează hotărârea atacată, astfel cum au fost expuse în primul și în al doilea motiv de recurs, ar demonstra existența unui comportament nelegal al Comisiei, ceea ce ar trebui să determine anularea punctelor 195 și 196 din hotărârea atacată prin care au fost respinse concluziile în despăgubire.

63 Comisia concluzionează că al treilea motiv trebuie respins ca fiind vădit nefondat.

Aprecierea Curții

64 În măsura în care, în orice caz, al treilea motiv nu poate fi declarat întemeiat decât dacă primele două motive ar fi fost ele însele declarate întemeiate, ceea ce nu este cazul, este necesar să se respingă acest al treilea motiv și, prin urmare, recursul în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

65 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

66 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

67 Întrucât Comisia a solicitat obligarea societății Vialto la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune ca aceasta din urmă să fie obligată să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Vialto Consulting Kft. să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Comisia Europeană.

Semnături